

6 Závěry a doporučení

6.1 Závěry

- Žáci 4. ročníku základních škol dosáhli vysoké úspěšnosti ve zjišťování dosažené úrovně jazykové gramotnosti, přičemž pozitivně lze hodnotit výsledky těchto žáků také vzhledem k dosahovaným známám z anglického jazyka na vysvědčení, respektive vzhledem ke spokojenosti učitelů. Učitelé zároveň spatřují vyšší rezervy v produktivních dovednostech svých žáků, tj. v jejich dovednostech hovořit a psát v cizím jazyce, než v dovednostech receptivních (čtení a poslech s porozuměním). V tomto kontextu lze vnímat příležitosti častějšího vystavení žáků cizojazyčnému prostředí, například ve spojení se zapojením rodilého mluvčího do výuky, respektive s jazykovými pobyty žáků v zahraničí, tj. s náměty častěji uváděnými ze strany učitelů.
- Ve srovnání s dalšími vzdělávacími obory a oblastmi vykazují učitelé cizího jazyka, a především pak učitelé anglického jazyka, mladší věkovou strukturu. Přes tuto skutečnost však nelze otázku obměny učitelů z věkových důvodů opomíjet ani v případě výuky cizích jazyků. V oblasti personálního zajištění lze rovněž v případě výuky cizích jazyků identifikovat problém chybějících aprobovaných učitelů, a to především na 2. stupni základních škol a v krajích charakteristických vyšším výskytem socioekonomicky problémových jevů. V tomto kontextu je dále důležité zjištění, že právě aprobovaní učitelé jsou identifikováni jako učitelé, kteří jsou lépe schopni organizovat hodinu výuky cizího jazyka a utvářet pozitivní atmosféru učení s vyšší aktivizací žáků ke své práci než učitelé bez aproby. Obdobná zjištění byla zaznamenána také v případě učitelů, kteří se účastnili DVPP se zaměřením na cizí jazyk v posledních dvou letech.
- Základní vybavenost škol didaktickou technikou pro výuku cizího jazyka je hodnocena jako dobrá, zároveň však i nadále zůstávají školy, na nichž jsou materiální podmínky hodnoceny na spíše nízké úrovni, především se jedná o menší základní školy. Takto je možné příležitosti spíše spatřovat v otázce výuky cizího jazyka ve třídách tak, aby didaktickou techniku mohli častěji využívat i samotní žáci. Z hlediska rozdílů mezi základními školami (1. stupeň), jejichž žáci dosahují relativně lepších výsledků, a školami, jejichž žáci dosahují relativně horších výsledků, byly pozorovány rozdíly nikoli v samotných materiálních podmínkách vzdělávání, nýbrž v úrovni využití didaktické techniky ve vlastní výuce, a to silněji v případě interaktivních médií a ICT technologií.
- Hodnocení průběhu vzdělávání cizího jazyka ukázalo na některé oblasti s příležitostmi pro další zvyšování kvality výuky:
  - První oblastí je účelné střídání různorodých metod i forem výuky. Takto je potřeba vnímat výhody různých metodických přístupů, včetně frontální výuky, přičemž hodnocení poukázalo na existenci vazby mezi využitím aktivizujících metod výuky, nízkou aktivitou učitele a vyšší aktivitou žáků, kvalitou organizace hodiny a dobrou pracovní atmosférou hodiny. Za pozornost přitom stojí, že základní školy (1. stupeň), jejichž žáci dosahují relativně lepších výsledků, jsou charakteristické vyšší úrovní organizace a pracovní atmosféry hodiny, stejně jako využitím znalostí žáků z reálného života.
  - Druhou oblastí je posilování pozitivních aspektů diferenciací a individualizace výuky, včetně zaměření na jazykově nadané žáky, žáky se SVP a žáky se slabšími výsledky. Podkladem k formulaci těchto příležitostí je také omezená domácí příprava žáků dosahujících vysoké úrovně jazykové gramotnosti a pozitivní vliv faktoru úspěchu slabších žáků v hodinách cizího jazyka na pracovní atmosféru v nich. V kontextu druhé